

Số: 777 /BC-SGDĐT

Gia Lai, ngày 09 tháng 5 năm 2016

BÁO CÁO

V/v tình hình triển khai phương pháp “Bàn tay nặn bột”

1. Tình hình triển khai phương pháp “bàn tay nặn bột” tại tỉnh Gia Lai

* Đối với bậc Tiểu học

Căn cứ Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2012 – 2013 của Bộ GD - ĐT, Sở Giáo dục và Đào tạo Gia Lai đã tổ chức thí điểm phương pháp “Bàn tay nặn bột” tại 2 trường tiểu học:

Trường Tiểu học Nguyễn Trãi, Pleiku, 2 lớp

Trường Tiểu học IaNhin, Chư Păh, 2 lớp

Ngoài việc thực hiện thí điểm ở 4 lớp trên, các nhà trường đang tích cực khuyến khích đội ngũ giáo viên trong trường thực hiện thí điểm phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các tiết học khác đặc biệt là môn Tự nhiên – Xã hội lớp 1,2,3 và Khoa học lớp 4,5. Nhìn chung đội ngũ giáo viên trong các nhà trường đang tích cực tìm hiểu về phương pháp này và thực hiện hiện thí điểm trong giảng dạy;

Các trường triển khai và nhân rộng cho những năm tiếp theo áp dụng “Phương pháp Bàn tay nặn bột” vào giảng dạy ngay từ đầu năm học và được giáo viên cùng học sinh tham gia tích cực;

Tổ chức chuyên đề theo học kỳ để trao đổi kinh nghiệm và đưa ra những thành công, những định hướng dạy học sao cho phù hợp với đặc điểm của học sinh.

*Đối với bậc THCS và THPT

Ngày 24/3/2014 Sở Giáo dục và Đào tạo đã ban hành công văn số 319/SGDĐT-GDTrH về việc triển khai thực hiện phương pháp “Bàn tay nặn bột” và tăng cường các phương pháp dạy học tích cực khác.

Từ ngày 24-26/7/2014, Sở Giáo dục và Đào tạo Gia Lai đã tổ chức tập huấn về phương pháp “Bàn tay nặn bột” cho giáo viên cốt cán bộ môn Sinh học cấp THCS.

Từ ngày 1-4/8/2014, Sở Giáo dục và Đào tạo Gia Lai đã tổ chức tập huấn về phương pháp “Bàn tay nặn bột” cho giáo viên cốt cán bộ môn Sinh học cấp THPT.

Từ năm học 2014-2015 đến nay, trong hướng dẫn nhiệm vụ Giáo dục trung học, Sở GDĐT luôn yêu cầu tăng cường thực hiện phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác.

Trong hai năm học 2014-2015 và 2015-2016, Sở GDĐT Gia Lai đã tổ chức kiểm tra, dự giờ, một số trường trung học trên địa bàn tỉnh, kết quả hầu hết các trường được

kiểm tra đều áp dụng các phương pháp dạy học tích cực nhằm định hướng phát triển năng lực học sinh.

2. Những thuận lợi, khó khăn khi triển khai phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác.

*** Thuận lợi**

- Các giáo viên bậc tiểu học được trực tiếp đi tiếp thu chuyên đề do Bộ GD - ĐT tổ chức. Đây là một thuận lợi lớn cho các nhà trường trong quá trình triển khai.

- Ban giám hiệu các nhà trường đã quan tâm và tạo mọi điều kiện để giáo viên dạy thử nghiệm và truyền đạt lại cho giáo viên các trường trong cụm và giáo viên trong nhà trường một cách cụ thể.

- Nhà trường đã hỗ trợ một phần kinh phí đầu tư đồ dùng dạy học giúp cho giáo viên thể hiện chuyên đề đạt hiệu quả.

- Đội ngũ giáo viên nhiệt tình, tâm huyết với nghề dạy học, ứng dụng việc đổi mới với phương pháp “Bàn tay nặn bột” vào quá trình giảng dạy vào một số bài có thể vận dụng được.

- Phương pháp “Bàn tay nặn bột” có tiến trình dạy rõ ràng, dễ hiểu, dễ áp dụng.

- Nguyên vật liệu phục vụ cho tiết dạy dễ tìm.

- Nội dung bài dạy phù hợp cho việc ứng dụng.

- Khi giáo viên sử dụng phương pháp “Bàn tay nặn bột” dễ tạo không khí cởi mở, vui vẻ trong toàn lớp học, gây nhiều hứng thú trong giảng dạy.

- Học sinh tự tin, mạnh dạn đưa ra các ý kiến riêng của mình. Các em chủ động ghi lại những suy nghĩ, những dự đoán, các giải thích và các đề xuất thí nghiệm.

*** Khó khăn**

- Đối với bậc trung học, việc tiếp thu tập huấn về phương pháp “Bàn tay nặn bột” do Bộ GDĐT tổ chức chỉ mới có 01 chuyên viên của Sở (bộ môn Sinh học) đi tiếp thu một lần (thời gian từ ngày 2-5/1/2014 tại tỉnh Sóc Trăng).

- Tỉnh Gia Lai không nằm trong số các tỉnh thí điểm phương pháp “Bàn tay nặn bột”, đồng thời số cán bộ tham gia tập huấn do Bộ GDĐT trực tiếp tổ chức quá ít nên việc triển khai phương pháp Bàn tay nặn bột còn gặp nhiều khó khăn. Đồng thời, phòng Giáo dục trung học của Sở GDĐT Gia Lai thiếu thông tin về Đề án “Triển khai phương pháp Bàn tay nặn bột ở trường phổ thông giai đoạn 2011-2015” do đó việc triển khai còn lúng túng. Ngoài ra, ở bậc trung học, việc triển khai phương pháp Bàn tay nặn bột chỉ mới bắt đầu thực hiện từ năm học 2014-2015 trở đi (sau khi có cán bộ đi tiếp thu tập huấn của Bộ GDĐT tại Sóc Trăng).

- Về thời gian: Thời lượng dành cho 1 tiết học ở tiểu học là 35 - 40 phút, đối với cấp trung học là 45 phút nên giáo viên thường bị ràng buộc bởi thời gian.

- Ở cấp tiểu học, giáo viên dạy 4 - 5 môn học trong một buổi, khó khăn cho việc chuẩn bị bài dạy bằng phương pháp bàn tay nặn bột.

- Phương pháp "Bàn tay nặn bột" yêu cầu giáo viên phải đầu tư nhiều hơn vào bài giảng, các hoạt động thí nghiệm phải làm trước để lấy kết quả, đôi khi phải làm đi làm lại nhiều lần.

- Giáo viên chưa có kinh nghiệm trong việc sử dụng Phương pháp, còn gặp khó khăn khi tìm một số thí nghiệm chứng minh cho kiến thức bài học.

- Sách giáo khoa Tự nhiên - Xã hội, Khoa học đã trình bày sẵn nội dung bài học và thí nghiệm cần tiến hành nên không phù hợp với phương pháp "bàn tay nặn bột". Có câu trả lời của bài học được nêu ra ở tên bài học.

- Về điều kiện, cơ sở vật chất: Bàn ghế chưa thuận lợi cho việc học nhóm, phải di chuyển mất thời gian. Thiết bị dạy học chưa đủ.

- Trình độ học sinh chưa đồng đều.

3. Các hoạt động thực tế đã thành công khi triển khai thí điểm dạy học theo phương pháp "Bàn tay nặn bột"

a/Về phía giáo viên

- Dạy học theo Phương pháp "Bàn tay nặn bột" góp phần nâng cao chất lượng giáo dục trong đó tập trung vào việc tìm tòi, khám phá của giáo viên và học sinh.

- Phương pháp "Bàn tay nặn bột" được đánh giá khá gần gũi với giáo viên và học sinh, cụ thể như các vật liệu, sản phẩm phục vụ cho công tác dạy và học đều đơn giản, dễ tìm và có sẵn tại địa phương.

- Để thực hiện tốt phương pháp này, đòi hỏi giáo viên phải đầu tư suy nghĩ nhiều hơn vào bài giảng, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các biện pháp, hình thức tổ chức dạy học. Trên cơ sở đó giúp cho giáo viên nâng cao nghiệp vụ sư phạm, kỹ năng tổ chức, thực hành thí nghiệm một cách thành thạo,...

- Giáo viên tìm tòi, thay đổi quan điểm dạy học theo hướng tích cực.

- Từ câu hỏi nêu vấn đề của học sinh mà giáo viên thu được thông tin liên hệ ngược chiều cần thiết cho sự định hướng của giáo viên đối với học sinh.

- Giáo viên tổ chức, hướng dẫn học sinh tự nghiên cứu, suy nghĩ tìm ra kiến thức cần cung cấp trong bài học nên tiết học diễn ra nhẹ nhàng, hiệu quả, không áp đặt như trước đây. Lớp học sinh động.

- Qua chuyên đề này giúp cho giáo viên nhà trường và giáo viên một số trường trong thành phố ứng dụng vào quá trình giảng dạy môn Tự nhiên - Xã hội, môn Khoa học và có thể ứng dụng vào giảng dạy ở các môn học khác.

b/ Về phía học sinh

- Học sinh hoạt động tích cực hơn, các em đều cùng làm việc với nhau một cách hài hòa, ai cũng được bày tỏ ý kiến của mình. Học sinh tích cực học tập, tự nghiên cứu, suy nghĩ, tìm tòi, nêu ra những câu hỏi mà các em còn băn khoăn, thắc mắc để nghị các nhóm bạn giải quyết.

- Học sinh hiểu bài và nhớ những kiến thức đã học một cách chắc chắn hơn. Các em mạnh dạn tự tin trình bày ý kiến của mình trước tập thể lớp.

- Học sinh tự tìm kiếm, sưu tầm các vật dụng cần cho khám phá kiến thức mới.
- Học sinh tích cực tham gia vào hoạt động học tập.
- Học sinh vận dụng tốt kiến thức đã học vào cuộc sống.

4. Định hướng, đề xuất, kiến nghị triển khai phương pháp “Bàn tay nặn bột” và các phương pháp dạy học tích cực khác trong trường phổ thông nhằm đạt hiệu quả giáo dục.

* Bài học kinh nghiệm

- Giáo viên cần tích cực tham gia hội thảo và những lớp tập huấn, thu thập thông tin kinh nghiệm cho việc ứng dụng phương pháp.

- Giáo viên nên ứng dụng Phương pháp "Bàn tay nặn bột" nhiều hơn trong giảng dạy các môn khoa học và các môn học khác.

- Tập cho học sinh quen dần với Phương pháp "Bàn tay nặn bột" tạo thói quen khi học phương pháp này.

- Khuyến khích học sinh yếu trình bày các ý kiến cá nhân ở tất cả các môn học.

- Tích cực tổ chức hoạt động ngoại khóa (điều tra, tham quan...).

- Liệt kê các bài học có thể áp dụng Phương pháp "Bàn tay nặn bột" .

- Giáo viên cần chuẩn bị trước các thí nghiệm, dự kiến để có kết quả như mong muốn.

- Vận dụng tối đa những nguyên vật liệu có sẵn, dễ kiếm.

- Sử dụng công nghệ thông tin cho bài dạy áp dụng Phương pháp "Bàn tay nặn bột" đúng lúc, đúng chỗ, hợp lý.

- Với một số thí nghiệm đơn giản thì giáo viên có thể giao việc cho học sinh bằng những phiếu giao việc tự học sinh chuẩn bị các vật dụng cho nhóm của mình.

* Xây dựng tiết học theo gợi ý sau

- Mục tiêu bài học.

- Hoạt động có thể áp dụng Phương pháp "Bàn tay nặn bột" .

- Phương pháp thí nghiệm sử dụng.

- Thiết bị cần có.

- Những thí nghiệm có thể thực hiện.

* Tổ chức lớp học

- Sắp xếp bàn ghế cho phù hợp với học sinh.

- Chia nhóm từ 4 - 6 em.

- Có nơi dành riêng để vật liệu phục vụ cho tiết học.

* Trong quá trình giảng dạy

- Không sử dụng sách giáo khoa khi học bằng Phương pháp "Bàn tay nặn bột" .

- Không nêu tên bài học trước khi học (với những bài thể hiện nội dung bài học ở đề bài).

- Lựa chọn hoạt động phù hợp với Phương pháp "Bàn tay nặn bột" để áp dụng, không nhất thiết nội dung nào cũng áp dụng Phương pháp "Bàn tay nặn bột".

- Thí nghiệm chỉ nên trả lời cho một câu hỏi hay một vấn đề kiến thức.

- Để đảm bảo thời gian, sau khi học sinh đề xuất thí nghiệm, giáo viên có thể thực hiện một số thí nghiệm chung để cả lớp quan sát thay vì tiến hành ở các nhóm học sinh.

- Sử dụng phương pháp thường xuyên để học sinh có thói quen học tập.

- Rèn cho học sinh kỹ năng diễn đạt rõ ràng ngắn gọn để đảm bảo thời gian.

- Sưu tầm tài liệu, sách, tranh, ảnh ... phục vụ cho bài học.

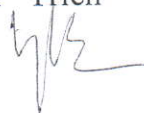
* Đề xuất

- Cần có một số thay đổi về Sách giáo khoa, chương trình cho phù hợp.

- Cần có sự kết hợp đồng bộ giữa các cấp trong việc ứng dụng Phương pháp "Bàn tay nặn bột" .

- Cung cấp thêm tư liệu cho việc giảng dạy.

- Xây dựng các tiết học mẫu có ứng dụng Phương pháp "Bàn tay nặn bột".

- Bộ GDĐT nên tổ chức Hội thảo định kỳ và thường xuyên về phương pháp Bàn tay nặn bột và các phương pháp dạy học tích cực khác nói chung và về Đề án "Triển khai phương pháp Bàn tay nặn bột ở trường phổ thông giai đoạn 2011-2015"./.

Nơi nhận:

-Như trên;

-Lưu: VT, GDTrH.

KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

Lê Duy Định

Thực hiện dạy học "Bàn tay nặn bột" trong trường tiểu học tỉnh Gia Lai

Số lớp	Số thực tại		Số nhân rộng		Số HS được học	Sân phẩm (bài, chủ đề) Môn, lớp
	Số GV	Số HS	Lớp đã dạy	GV được tập huấn		
57	62	1920	10	44	321	TN-XH, Khoa học 3,4,5
58	62	1981	15	62	560	TN-XH, Khoa học 3,4,5
58	62	2013	17	62	625	TN-XH, Khoa học 3,4,5
58	62	2109	22	62	760	TN-XH, Khoa học 3,4,5

Các bài học ở môn Tự nhiên - xã hội, Khoa học lớp 3, 4, 5

Lớp 2: Cơ quan vận động, Cơ quan tiêu hóa, Loài vật sống ở đâu?

Lớp 3: Cơ quan thần kinh, Cây rau, Cơ quan bài tiết nước tiểu, Quả, Lá, Hoa.

Lớp 4: Tính chất của nước, Âm thanh, Sự lan truyền âm thanh, Nước bị ô nhiễm, Không khí cần cho sự sống.

Lớp 5: Cao su, Hỗn hợp, Dung dịch, Sự biến đổi hóa học của các chất, Sự sinh sản của thực vật có hoa, Cây con mọc lên từ hạt.